

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 06.07.2023 р.

м. Одеса

№65/20-рк/к

Окнянська селищна рада
Подільського району Одеської області

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та усунення причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ.

- (1) Про припинення дій Окнянською селищною радою Подільського району Одеської області (далі – Окнянська СР), що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні окремому суб'єкту господарювання пільг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.
- (2) Дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, полягають у встановленні Окнянською СР діючим рішенням від 14.07.2021 № 513/9-VIII «Про встановлення місцевих податків», пільг закладам, установам та організаціям, які повністю утримуються за рахунок кошів державного або місцевих бюджетів щодо сплати податку за земельні ділянки у розмірі 100 відсотків.

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (3) Окнянська СР (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено»; місцезнаходження юридичної особи за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: «Інформація, доступ до якої обмежено») із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.
- (4) Відповідно до положень статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон) селищна рада входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (5) Частиною першою статті 16 цього Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (6) Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) на підставі статей 7, 17, 22, 22¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» надіслано вимоги про надання інформації на адресу Окнянської СР від 11.01.2023 № 65-02/17, від 08.03.2023 № 65-02/441 та на адресу Головного управління ДПС України в Одеській області направлено лист про надання інформації від 28.03.2023 №65-02/152е.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (7) Статтею 19 Конституції України передбачається, що органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (8) Відповідно до статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (9) Статтею 24 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України.
- (10) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції». Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (11) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є, зокрема, питання щодо встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (далі - ПК України).
- (12) Статтею 143 Конституції України встановлено, зокрема, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону.
- (13) Статтею 69 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до Податкового кодексу України встановлюють місцеві податки і збори.
- (14) Відповідно до положень статті 4 ПК України податкове законодавство України ґрунтується, зокрема, на принципах: рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу; нейтральності оподаткування - установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платників податків.
- (15) Відповідно до пункту 12.3. статті 12 ПК України сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.
- (16) Згідно з підпунктом 12.3.1. пункту 12.3. статті 12 цього ж Кодексу встановлення місцевих податків та зборів здійснюється у порядку, визначеному цим Кодексом.
- (17) Відповідно до підпункту 12.3.4. пункту 12.3. статті 12 ПК України рішення про встановлення місцевих податків та зборів офіційно оприлюднюється відповідним органом

місцевого самоврядування до 25 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів або змін (плановий період).

- (18) Згідно з підпунктом 12.3.7. пункту 12.3. вказаної вище статті ПК України не дозволяється сільським, селищним, міським радам встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.
- (19) Відповідно до підпунктів 12.4.1. та 12.4.3. пункту 12.4. статті 12 ПК України до повноважень сільських, селищних, міських рад щодо податків та зборів належать встановлення ставок місцевих податків та зборів в межах ставок, визначених цим Кодексом; прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання податкових пільг, яке тягне за собою зміну податкових зобов'язань платників податків та яке набирає чинності з початку бюджетного періоду.
- (20) Пунктом 30.5 статті 30 ПК України передбачено, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.
- (21) Відповідно до частини першої статті 6 Господарського кодексу України одним із загальних принципів господарювання в Україні є рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання.
- (22) Статтею 12 Земельного кодексу України визначено, що до повноважень сільських, селищних, міських рад у галузі земельних відносин на території сіл, селищ, міст належить: розпорядження землями територіальних громад, передача земельних ділянок комунальної власності у власність громадян та юридичних осіб, надання земельних ділянок у користування із земель комунальної власності тощо.
- (23) Згідно з пунктом 35 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, затвердження ставок земельного податку відповідно до ПК України.
- (24) Згідно зі статтею 282 ПК України від сплати податку звільняються: санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських об'єднань осіб з інвалідністю, реабілітаційні установи громадських об'єднань осіб з інвалідністю; громадські об'єднання осіб з інвалідністю України, підприємства та організації, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю та спілками громадських об'єднань осіб з інвалідністю і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість осіб з інвалідністю, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких осіб з інвалідністю становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці. Зазначені підприємства та організації громадських об'єднань осіб з інвалідністю мають право застосовувати цю пільгу за наявності дозволу на право користування такою пільгою, який надається уповноваженим органом відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».
- У разі порушення вимог цієї норми зазначені громадські об'єднання осіб з інвалідністю, їх підприємства та організації зобов'язані сплатити суми податку за відповідний період, проіндексовані з урахуванням інфляції, а також штрафні санкції згідно із законодавством; бази олімпійської та паролімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України;
- дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади незалежно від форми власності і джерел фінансування, заклади культури, науки (крім національних та державних дендрологічних

парків), освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури та спорту, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів; державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади та заклади оздоровлення і відпочинку, а також дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій, які є неприбутковими і внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій. У разі виключення таких підприємств, установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій; державні та комунальні центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, дитячо-юнацькі спортивні школи і спортивні споруди всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств, їх місцевих осередків та відокремлених підрозділів, що є неприбутковими та включені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, за земельні ділянки, на яких розміщені їх спортивні споруди. У разі виключення таких установ та організацій з Реєстру неприбуткових установ та організацій, декларація подається платником податку протягом 30 календарних днів з дня виключення, а податок сплачується починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому відбулося виключення з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

- (25) Таким чином, в податковому законодавстві наведений вичерпний перелік категорій юридичних осіб стосовно пільги щодо сплати земельного податку.
- (26) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь – яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (27) Отже, реалізація Окнянською СР покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ СВДЧАТЬ ПРО НАЯВНІСТЬ ОЗНАК ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.

- (28) Окнянською СР прийнято рішення від 14.07.2021 № 513/9- VIII «Про встановлення місцевих податків» (далі - Рішення), яким встановлено пільги закладам, установам та організаціям, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів щодо сплати податку за земельні ділянки у розмірі 100 відсотків.
- (29) Пільги для фізичних та юридичних осіб із сплати земельного податку введено в дію з 01.01.2022 рішенням «Про встановлення місцевих податків та зборів» від 14.07.2021 №513/9- VIII та діють згідно з офіційним сайтом <https://okny-otg.gov.ua> у 2023 році.
- (30) Відповідно до Переліку пільг для фізичних та юридичних осіб із сплати земельного податку у відповідності до додатку № 2.2 до Рішення розмір пільги щодо сплати податку за земельні ділянки для закладів, установ та організацій, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів складає 100 відсотків.
- (31) Отже, Окнянська СР прийняла Рішення, яким передбачено встановлення пільг зі сплати земельного податку для закладів, установ та організацій, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів.
- (32) В той же час, відповідно ПК України податкові пільги, порядок та підстави їх надання повинні встановлюватись з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими

відповідно до цього Кодексу. При цьому, не дозволяється сільським, селищним, міським радам встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.

- (33) Згідно з наданою інформацією Окнянської СР листом від 23.03.2023 № 02-15/911 (вх.№ 65-01/559 від 28.03.2023), зокрема, серед закладів, установ та організацій, які повністю утримуються за рахунок кошів державного або місцевих бюджетів є «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (34) За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (<https://usr.minjust.gov.ua>) «Інформація, доступ до якої обмежено» здійснює таку діяльність:
- 36.00 Забір, очищення та постачання води (основний)
 - 96.03 Організування поховань і надання суміжних послуг
 - 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту
 - 37.00 Каналізація, відведення й очищення стічних вод
 - 38.11 Збирання безпечних відходів
 - 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель
 - 42.21 Будівництво трубопроводів
 - 43.12 Підготовчі роботи на будівельному майданчику
 - 43.21 Електромонтажні роботи
 - 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування
 - 43.29 Інші будівельно-монтажні роботи
- (35) Головне управління Державної податкової служби в Одеській області, листом від 31.03.2023 № 5098/5/15-32-19-02-05 (вх.№ 65-01/157-Кі від 05.04.2023) на лист Відділення від 28.03.2023 №65-02/152є, надало інформацію щодо суб'єктів господарювання (комунальних підприємств, юридичних осіб інших форм власності, фізичних осіб-підприємців), які на території Окнянської СР ради є платниками земельного податку. Аналіз наданої інформації засвідчив наступне.
- (36) На вказаній території, відповідно до Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД), однакову з «Інформація, доступ до якої обмежено» за певними видами господарської діяльності здійснює такий суб'єкт господарювання
37.00 Каналізація, відведення й очищення стічних вод
- (37) Фізичні особи-підприємці:
«Інформація, доступ до якої обмежено».
- (38) Звільнення від сплати земельного податку «Інформація, доступ до якої обмежено», може призвести до надання підприємству пільг, які можуть поставити його у привілейоване становище стосовно конкурентів – суб'єктів господарювання, які здійснюють аналогічну діяльність, тобто діють на тих самих товарних ринках, що й «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (39) Таким чином, «Інформація, доступ до якої обмежено» може здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив органів місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції на тих самих ринках, на яких діють суб'єкти господарювання інших форм власності на території Окнянської селищної об'єднаної територіальної громади.
- (40) Внаслідок встановлення Окнянською СР пільг податку «Інформація, доступ до якої обмежено» щодо сплати податку за земельні ділянки однакового цільового призначення, суб'єкти господарювання, у користуванні яких є такі земельні ділянки, несуть більші, порівняно з конкурентом, витрати, що може мати негативний вплив на конкуренцію.
- (41) За таких умов, внаслідок антиконкурентних дій Окнянською СР окремому суб'єкту господарювання надаються пільги, які ставлять його у привілейоване становище стосовно інших суб'єктів господарювання – його конкурентів на товарних ринках .

- (42) Таким чином, «Інформація, доступ до якої обмежено» може здобувати переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив органів місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції на тих самих ринках, на яких діють суб'єкти господарювання інших форм власності на території Окнянської СР.
- (43) Таким чином, дії Окнянської СР, які полягають у встановленні рішенням від 14.07.2021 № 513/9- VIII «Про встановлення місцевих податків», пільг закладам, установам та організаціям, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів щодо сплати податку за земельні ділянки у розмірі 100 відсотків, що ставить «Інформація, доступ до якої обмежено» у привілейоване становище стосовно інших суб'єктів господарювання, які діють на одних товарних ринках з комунальним «Інформація, доступ до якої обмежено», тобто є конкурентами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні окремому суб'єкту господарювання пільг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

6. ВИСНОВКИ

- (44) У розумінні статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь – яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов, тощо) або будь – які інші дії та бездіяльність, які призвели чи можуть призвести, зокрема, до обмеження конкуренції.
- (45) Згідно з абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається дія щодо надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (46) Відповідно до частини третьої статті 15 названого Закону вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (47) Таким чином, дії Окнянської СР які полягають у встановленні рішенням від 14.07.2021 № 513/9- VIII «Про встановлення місцевих податків», пільг закладам, установам та організаціям, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів щодо сплати податку за земельні ділянки у розмірі 100 відсотків, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні окремому суб'єкту господарювання пільг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.
- (48) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

- (49) Ураховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють, керуючись пунктом 10 частини першої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 46 «Про захист економічної конкуренції», підпунктом 13 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Окнянській селищній раді Подільського району Одеської області (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено»; місцезнаходження юридичної особи за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: «Інформація, доступ до якої обмежено») припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні окремому суб'єкту господарювання пільг, щодо сплати податку за земельні ділянки які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до спотворення конкуренції.

Про виконання рекомендацій шляхом приведення рішення від 14.07.2021 № 513/9-VIII «Про встановлення місцевих податків» у відповідність до вимог законодавства про захист економічної конкуренції повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в **3-х місячний строк** з дня отримання цих рекомендацій з наданням копій підтверджувальних документів, завірених належним чином.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО